

Hlas Nového Mesta

Ročník XXII. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO, MAREC 2012

Voľby pred dverami

Čím žijú novomestské školy

Na jar budeme upratovať

Železná studienka ožije

Čaká nás čínorodý marec

Milí Novomešťania,

rok sa naplno rozbehol. Vo februári k nám zavítali tuhé mrazy a priniesli so sebou aj nemilé udalosti. Pri výbuchu plynovej nádrže v garáži na Zátíši sa zranili štyria ľudia a museli zasiahnuť hasiči. Kruté poveternostné podmienky si vyžiadali intenzívnejšiu pomoc ľuďom bez domova, preto mestská časť podporila humanitárne organizácie.

Do tretice sa tejto novomestskej štvrte týka zrušenie nepovoleného hotela pre psy a tunajší obyvatelia si konečne oddýchnu od hlučného brechtu.

V marci sa opäť stretneme pri volebných urnách. Nech už sa rozhodnete dať svoju dôveru ktorejkoľvek strane, ponúkame zopár základných údajov o organizácii a priebehu volieb.

Mnohých iste zaujmú investičné plány a architektonické vízie v pripravovanom projekte obnovenia rekreačných funkcií Železnej studničky. Bratislavčania v jej zeleni vždy nachádzali oddych a budú pozorne sledovať i hodnotiť revitalizáciu prírodného kúpaliska.

S blížiacimi sa teplejšími dňami bude spojené tradičné upratovanie po zime, a tak nám prehľad o rozmiestnení veľkokapacitných kontajnerov príde vhod. Nezabúdajme, že k ochrane životného prostredia prispieva aj odovzdávanie použitého kuchynského oleja na vybraných miestach, likvidácia vyradených elektrospotrebičov v rámci pravidelných akcií či separovanie odpadu.

Na záver by som v mene redakčnej rady chcela vyjadriť srdečné blahoželanie novomestským ženám k ich medzinárodnému sviatku a poďakovať sa za náročnú prácu učiteľom, ktorí svoj sviatok oslavia koncom mesiaca. Veľa úspechov!

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

Výbuch na Zátíši str. 4

Poznáte miestny úrad? str. 5

Škola na Odborárskej sa zbavila azbestu str. 8

Ako naučiť deti myslieť str. 8

Seniori bilancovali str. 10

Z vojenskej histórie Nového Mesta str. 14

Pocť Bohumilovi Golianovi str. 17

Obálka:
Valentínsky večer s lampiónmi šťastia na snímke Františka Rajeckého

Vydáva Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
podpredsedníčka: Ing. Jana Škutková,
šéfredaktor: Vladimír Margolien,
členovia: Ing. Branislav Feješ, JUDr. Tomáš Korček,
Ing. arch. Otto Novitzký, Mgr. Marek Tettinger,
tajomník: Mgr. Ján Borčin.

Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.

Grafická úprava: Martin Lovas.

Tlač: D&D International Slovakia, s.r.o.

Náklad: 21 600 výtlačkov.

Číslo Marec/2012/MV.

Za spoluprácu venujeme knihy

V Mesiaci knihy vám ponúkame možnosť získať zaujímavé čítanie. Knižnou odmenou potešíme piatich čitateľov časopisu, ktorí svojimi návrhmi zasiahnu do diskusie o vhodných miestach na rozmiestnenie sôch (viac v článku Svet sa sťahuje do Nového Mesta na str. 18), alebo poskytnú historické fotografie a spomienky na Nové Mesto, ako ho poznali pred mnohými rokmi. Svoje názory i návrhy môžete poslať e-mailom na adresu hlas@banm.sk, prípadne poštou, či priniesť osobne na miestny úrad do schránky redakcie Hlasu Nového Mesta, ktorú nájdete pri vrátaní. Ďakujeme vám za spoluprácu pri tvorbe časopisu!

Z rokovania zastupiteľstva

Nové Mesto pokračuje v posilňovaní pomoci, ktorú potrebujú ľudia v núdzi. Mestská časť zvýšila maximálnu hranicu jednorazovej finančnej výpomoci. Na svojom februárovom zasadnutí ju schválilo miestne zastupiteľstvo.

O tento príspevok môžu požiadať obyvatelia s trvalým pobytom v mestskej časti Nové Mesto, ktorí sa ocitli vo finančnej tiesni – dôchodcovia, zdravotne postihnutí či rodiny s deťmi. Od 1. marca tohto roku sa navýši o 10 až 30 eur – v závislosti od potrieb a situácie jednotlivých žiadateľov.

Pomoc v núdzi

„Je to reakcia na zvyšujúce sa životné náklady obyvateľov. Tieto peniaze slúžia na preklenutie ťažkých životných situácií,“ zdôvodnila Gabriela Vojtechová, ktorá vedie sociálne oddelenie miestneho úradu. Podmienkou pridelenia príspevku je rozdiel medzi príjmami a výdavkami žiadateľa - nesmie presiahnuť 60 eur.

Minulý rok novomestská samospráva priznala jednorazovú finančnú výpomoc 48 žiadateľom v celkovej výške 4783 eur.

Poslanci schválili aj zníženie ročného nájmu za prenajaté priestory v spoločenskom dome Vernost' na Nobelovej ulici o 15 percent. Zároveň zaviazali nájomcu

zvýšiť investície do údržby a opráv prenajatých priestorov na 20 percent z ročného nájomného. Konečná výška ročného nájomného po zľave tak bude 58 686,85 eura.

Nakoniec zastupiteľstvo prijalo doplnujúci návrh poslanca Petra Ágostona, podľa ktorého nájomca bude musieť poskytnúť obyvateľom Nového Mesta zľavu 25 percent na športové aktivity.

Tri byty do dražby

Nové Mesto má novú cenovú mapu prenájmov v tržnici, areáli Kuchajdy, objek-

toch detských ihrísk a ostatnom majetku, ktorý spravuje EKO-podnik VPS. Zastupiteľstvo taktiež odsúhlasilo dobrovoľnú dražbu troch obecných bytov. Dvoh jednoizbových na Kutuzovovej a Mestskej s vyvolávacími cenami 32 tisíc a 52 tisíc eur a jedného dvojizbového na Račianskej za 55 tisíc eur.

Ján Borčín

Jednorazová finančná výpomoc (platí od 1. marca 2012):			
Dôchodcovia a zdravotne postihnutí			
	jednotlivec	manželská dvojica	
do 40 €*	do 150 €	do 180 €	
od 40 do 50 €*	do 120 €	do 140 €	
od 50 do 60 €*	do 100 €	do 110 €	
Rodiny s deťmi			
	1 dieťa	2 deti	3 a viac detí
do 40 €*	do 170 €	do 200 €	do 270 €
od 40 do 60 €*	do 110 €	do 150 €	do 190 €
*suma, ktorá ostáva žiadateľovi po odpočítaní mesačných výdavkov od príjmov			

Všetko, čo potrebujete vedieť o voľbách

V sobotu 10. marca sa opäť vrátíme k volebným urnám. Na Slovensku sa budú konať predčasné voľby do Národnej rady SR. Pri tejto príležitosti vám prinášame niekoľko rád a zaujímavostí z našej mestskej časti.

- Volebné miestnosti sa 10. marca otvoria o 7. h a zavrú o 22. h.

- V Novom Meste sa volieb bude môcť zúčastniť 34 005 oprávnených voličov (údaj k 1. 1. 2012).

- Počas volieb tu bude pôsobiť 44 volebných komisií, ktoré bude tvoriť 412 členov (nominovaných politickými stranami a hnutiami) a 44 zapisovateľov (zamestnancov miestneho úradu). V porovnaní s predchádzajúcimi voľbami stúpol počet komisií o dve – pre zahustenie osídlenia mestskej časti.

- Pribudla nová „volebná adresa“ – dve komisie sa sťahujú z Domu odborov do budovy Konskej železnice.

- Stúpol záujem o voľbu poštou – teda

zo zahraničia, odkiaľ chce voliť 167 Novomešťanov (najviac z Anglicka, Nemecka a Česka, objavili sa však aj exotické destinácie ako Hongkong, Thajsko, Japonsko či Argentína).

- Vo voľbách do Národnej rady SR kandiduje 26 politických strán a hnutí.

- Volič sa po príchode do volebnej miestnosti preukáže občianskym preukazom. Ak volí mimo svojho volebného okrsku, predloží aj prenosný voličský preukaz.

- Vo volebnej miestnosti dostane volič hlasovacie lístky a prázdnu obálku s úradnou pečiatkou obce.

- S lístkami a obálkou sa volič odoberie do priestoru určeného na voľbu.

- Volič si vyberie jeden hlasovací lístok, môže zakrúžkovať aj poradové číslo konkrétneho kandidáta (najviac štyroch), čím mu udelí svoj prednostný hlas, a lístok vzápätí vloží do obálky.

- Ak volič nemôže sám upraviť hlasovací lístok kvôli zdravotnému postihnutiu (prípadne nemôže čítať alebo písať), môže mu pri voľbe a vhození obálky do volebnej urny pomôcť iný volič. Nemôže mu však pomôcť člen volebnej komisie.

- Ak sa volič nemôže dostaviť do volebnej miestnosti (zo závažných, najmä zdravotných dôvodov), má právo požiadať okrskovú volebnú komisiu, aby mohol voliť do prenosnej volebnej schránky.

Ján Borčín

Zapísali sme vyše 400 detí

Piatok 10. a sobota 11. februára boli v novomestských školách venované zápisom prvákov. So zameraním a ponukou jednotlivých škôl mali rodičia možnosť oboznámiť sa už skôr. V obchodnom centre Polus sa od 1. do 9. februára prezentovali základné školy, ktorých zriaďovateľom je mestská časť Bratislava – Nové Mesto.

„Počas zápisu sa s dieťaťom rozpráva skúsený pedagóg, ktorý zisťuje jeho školskú zrelosť. Jednou z najrozšírenejších metód je starý, ale dodnes neprekonaný Kernov test, pri ktorom dieťa kreslí postavu a učiteľ z obrázka dokáže vyvodiť veľa informácií. Aby sa dieťa cítilo istejšie, dovoľujeme prítomnosť rodiča, ale nesmie do procesu ničím zasiahnuť,“ informovala nás Mgr. Helena Warganová, zástupkyňa riaditeľa zo školy Za kasárňou. Keďže táto škola je špecializovaná na výučbu nemeckého jazyka, zisťovali aj jazykové nadanie, pamäťové, imitačné a komunikačné schopnosti detí. Rodičia sa mohli porozprávať so školskou psychologičkou a špeciálnou pedagogičkou, ktoré poskytli doplňujúce informácie.

Školy v našej mestskej časti plánujú otvoriť 17 tried, do ktorých nastúpi vyše 400 nových žiakov. O zápis do prvého ročníka prejavili záujem aj rodičia viac než sto budúcich prvákov z iných mestských častí a 56 ich býva mimo Bratislavu. O odklad nástupu do prvého ročníka požiadalo 32 rodičov.

Jana Škutková

Škola dostane nové okná

V minulom roku získala mestská časť finančné prostriedky z Ministerstva školstva na opravu strechy ZŠ s MŠ Odborárska vo výške 117 200 eur. Strecha je úspešne dokončená a vďaka tvrdým pravidlám verejného obstarávania aj dôslednej kontrole zo strany miestneho úradu sa podarilo časť zdrojov ušetriť. Finančné prostriedky vo výške 26 831 eur sa tohto roku využijú na výmenu okien na Základnej škole s materskou školou na Českej ulici.

(jš)

Výbuch na Zátíší

Deviateho februára predpoludním došlo k explózii v priestore garáže na ulici Zátíšie. Bezdomovci, ktorí garáž obývali, neodborne manipulovali s plynovou nádržou na pohon automobilov. Pravdepodobne z nej unikol plyn, ktorý pri kontakte s otvoreným ohňom explodoval. Traja muži a jedna žena utrpeli popáleniny a záchranári ich previezli na ošetrovanie do nemocnice. Interiér garáže je zničený, zasahovať museli aj hasiči. Presná príčina sa vyšetruje a polícia začala trestné stíhanie pre ublíženie na zdraví z neobstaranosti.

Hľadanie vhodného riešenia

Zátíšie sa v uplynulých rokoch zmenilo na veľké smetisko a útočisko bezdomovcov. Aj preto mestská časť Nové Mesto začala lokalitu čistiť. Po súhlase majiteľov odstránila zo Zátíšia prvých asi 40 garáží. Smutná udalosť dokazuje, že rozhodnutie samosprávy bolo správne. Väčšina z približne 300 garáží na Zátíší už dávno neplní svoju pôvodnú funkciu, ostali z nich len torzá, ktoré ohrozujú zdravie a životy. Mnohé obsadili bezdomovci, takže majitelia ich nemôžu využívať.

Minulý rok na jeseň rozvešala samo-

správa v spolupráci s Domovom sv. Jána z Boha na Zátíší letáky so zoznamom ubytovní pre bezdomovcov. Ponúkli ľuďom bez domova aj možnosti, ako si môžu na ubytovanie zarobiť. „Mestská časť musí chrániť svojich obyvateľov, a zároveň robiť všetko pre zlepšenie stavu, nielen problém odsúvať,“ vyhlásil vlni starosta.

Časovaná bomba

Lokalitu Zátíšie navyše zahltali čierne skládky komunálneho a stavebného odpadu, takže pre životné prostredie sa stala časovanou bombou. Hoci mestská časť v uplynulých rokoch investovala do jej čistenia viac ako 2,5 milióna korún, problém sa neustále obnovuje.

(red)

Ut'ahovanie opaskov sa sociálnej starostlivosti nedotklo

Na zasadnutí miestneho zastupiteľstva 12. januára 2012 bol schválený rozpočet našej mestskej časti na rok 2012. V zložitej ekonomickej situácii sme kládli dôraz na prípravu a schválenie vyrovnaného rozpočtu, ktorý by mestskú časť nezaťažoval, a zároveň by zabezpečil plnohodnotný výkon jej funkcií. Napriek ut'ahovaniu opaskov sa na poskytovanie sociálnej starostlivosti obyvateľom v roku 2012 vyčlenili finančné prostriedky v sume 651 372 eur, čo je oproti roku 2011 viac o 30 000 eur.

Finančné prostriedky určené sociálne odkázaným obyvateľom budú zabezpečovať:

- činnosť zariadení sociálnych služieb, ako sú kluby dôchodcov;
- poskytovanie sociálnych služieb v podobe finančnej výpomoci pre obyvateľov a obedov pre dôchodcov;
- opatrovateľskú službu poskytovanú odkázaným seniorom v domácom prostredí;
- sociálne služby pre rodiny a deti, ako sú príspevky pri narodení dieťaťa a jednorazové dávky poskytované na základe individuálnych žiadostí;
- pomoc obyvateľom v hmotnej a sociálnej núdzi prostredníctvom dávok v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke.

Edita Pfundtner,
tajomníčka Miestnej rady

Poznáte miestny úrad?

V našom seriáli vám poradíme, na koho sa obrátiť v konkrétnej záležitosti v prípade, že na miestnom úrade potrebujete niečo vybaviť.

Útvar komunikácie, kultúry, športu, mládeže a voľného času

Pre miestny úrad je mimoriadne dôležitá komunikácia a zabezpečenie toku informácií smerom k obyvateľom a podnikateľským subjektom na území mestskej časti, ale aj smerom k médiám a ostatným inštitúciám. Pracovníci útvaru sa starajú o prípravu informačných materiálov o dianí v Novom Meste, mediálnych výstupov, letákov a pozvánok na organizované podujatia. Do ich agendy spadá zverejňovanie zmlúv a dokumentácie, ktoré zabezpečujú transparentnosť práce úradu a aktualizácia obsahu jeho webovej stránky. V súčasnosti pripravujú modernejšiu formu internetovej prezentácie, ktorá zvýši prehľadnosť a podporí interaktívnu komunikáciu s občanmi.

Súčasťou práce útvaru je kultúra, šport a aktivity na trávenie voľného času detí i dospelých. Útvar organizuje kultúrne leto, koncerty, vystúpenia súborov, súťaže či iné spoločenské aktivity. Pri organizovaní kultúrnych podujatí spolupracuje so Strediskom kultúry a knižnicou MČ a metodicky ich usmerňuje. Takisto zodpovedá za tvorbu rozpočtu v oblasti kultúry a v rámci administratívnej činnosti vypracúva odborné stanoviská v oblasti kultúry. Členom útvaru je tajomník redakčnej rady časopisu Hlas Nového Mesta, ktorého úlohou je okrem iného administratívna podpora fungovania časopisu. Organizuje pracovné stretnutia redakčnej rady, komunikuje s inzerentmi a dohliada na plnenie rozpočtu. Hlas Nového Mesta po svojom redizajne na začiatku minulého roka získal

nových inzerentov a objem inzercie vo väčšine čísel pokryje celé náklady na tlač časopisu. Ešte viac potom poteší, že mesačník našej mestskej časti získal v roku 2011 ocenenie v súťaži regionálnych periodík *Miestne noviny 2011*, organizovanej Slovenským syndikátom novinárov a mesačníkom Národná osвета. Čestné uznanie vyzdvihlo jazykovú úroveň, prehľadnosť typografického a kvalitu polygrafického spracovania v konkurencii viac než sto médií z celého Slovenska.

Útvar sa venuje aj organizovaniu športových akcií, zabezpečuje evidenciu verejných športových podujatí a v súvislosti s nimi vykonáva dozor. Pri príprave športových podujatí pre mládež spolupracuje so základnými a materskými školami. V rámci administratívnej činnosti spracúva podklady na tvorbu rozpočtu pre oblasť športu, zodpovedá za jeho správne čerpanie, vypracúva odborné stanoviská a metodicky, hospodársky i personálne usmerňuje Školak klub a športové ihrisko na Ladzianskeho ulici. „Pri príležitosti olympiády v Londýne pripravujeme koncom školského roka Novomestskú olympiádu, kde budú deti súťažiť rovnako ako ich olympijské vzory. Druhou veľkou novinkou bude triatlon na Kuchajde, kde chceme privítať viacerých účastníkov olympiády, ale zároveň si budú môcť zasúťažiť všetci bez rozdielu veku či kondície,“ prezrádza referent pre kultúru a šport Tomáš Hanulík.

Prácu útvaru komunikácie, kultúry, športu, mládeže a voľného času vedie Mgr. Marek Tettinger, ktorý zároveň vykonáva funkciu hovorcu mestskej časti.

„Náš útvar je v dennodennej komunikácii s obyvateľmi Nového Mesta,“ vraví. „Je skvelé, že táto komunikácia nejde len od nás k ľuďom, ale aj od ľudí smerom k úradu. Novomešťania sa aktívne zaujímajú o život v našej mestskej časti a aj vďaka ich podnetom sa nám darí meniť veci k lepšiemu. Ľudia sledujú svoje okolie, prichádzajú so zaujímavými nápadmi. Zo vzájomnej komunikácie čerpáme inšpiráciu na rozvíjanie ďalších aktivít.“

Jana Škutková

TIP PRE VÁS

Ak chcete informovať obyvateľov Nového Mesta o svojich podnikateľských aktivitách, ponúknuť služby či riešiť bytovú otázku, využite presné a ciele oslovenie formou riadkovej alebo plošnej inzercie v Hlase Nového Mesta. Stačí obrátiť sa na tajomníka redakčnej rady Mgr. Ján Borčina, tel.: 49 253 136 alebo e-mail: tlac@banm.sk

Útvar komunikácie, kultúry, športu, mládeže a voľného času sídli na štvrtom poschodí miestneho úradu. Skontaktovať sa s jeho pracovníkmi môžete na tel. číslo 02 / 49 253 424 alebo prostredníctvom e-mailu: tlac@banm.sk

Kuchajdu rozžiarili lampióny šťastia

Po necelých troch mesiacoch sa Kuchajda opäť rozžiarila svetlom lampiónov. Presne na sviatok všetkých zamilovaných – v utorok 14. februára – zorganizovala mestská časť Bratislava - Nové Mesto v areáli prírodného kúpaliska Valentínsku noc lampiónov.

Akcia mala aj charitatívny rozmer – peniaze, ktoré sa vyzbierali za lampióny šťastia, pôjdu na pomoc ľuďom v núdzi.

Ten, kto si priniesol vlastnoručne vyrobený lampión, alebo sa preukázal potvrdením o darcovstve krvi, dostal lietajúci lampión šťastia zadarmo.

V mrazivom popoludní zahrial návštevníkov lampiónovej noci nielen horúci čaj, ale aj vystúpenie známej speváčky Andrey Zimányiovej, ktorú na gitare sprevádzal Juraj Burian.

(bor)

Čaká nás jarné upratovanie

V marci a apríli budú na území mestskej časti opäť rozmiestnené veľkoobjemové kontajnerov. Určené sú na nadrozmerný odpad z domácností, koberce, starý nábytok a podobné predmety, musia však byť rozložené na jednotlivé diely. Do kontajnerov sa nesmie odkladať elektroodpad a domáce spotrebiče, farby, žieraviny, lieky, riedidlá, oleje a ropné látky, ani obaly z nich, stavebný alebo recyklovateľný odpad. Na dodržiavanie poriadku bude dohliadať pracovník EKO - podniku, ktorý odoprie uloženie zakázaného odpadu. Kontajnerov budú na všetkých miestach pristavené od 10. h do 17.30 h.

ROZMIESTNENIE VEĽKOOBJEMOVÝCH KONTAJNEROV		
ulica	stojisko	termín
1. Teplická	pri garážach	19. 3. 2012
2. Biely kríž	námestie	19. 3. 2012
3. Piešťanská	na rohu Sibírskej	20. 3. 2012
4. Sibírska	na rohu Šuňavcovej	20. 3. 2012
5. Kraskova	na rohu Americkej	21. 3. 2012
6. Belehradská	na rohu Kováčskej	21. 3. 2012
7. Za kasárňou	pri trafostanici	22. 3. 2012
8. Tegelhofa	Príkopova pri ŠK	22. 3. 2012
9. Ľudové nám.	pri parku	26. 3. 2012
10. Sliačska	horná časť pod lesom	26. 3. 2012
11. Družstevná	Kalinčiakova pri vjazde	27. 3. 2012
12. Riazanská	dvor Pavlovská	27. 3. 2012
13. Cesta na Kamzík	parkovisko	28. 3. 2012
14. Jahodová	podľa miesta	28. 3. 2012
15. Višňová	parkovisko	28. 3. 2012
16. Na Revíne	malé parkovisko	29. 3. 2012
17. Bellova	pri škole	29. 3. 2012
18. Tupého	pri č. 51	29. 3. 2012
19. Rozvodná	pri č. 11 - 13	2. 4. 2012
20. Brečtanová	na konci ulice	2. 4. 2012
21. Horská	pri vinohradoch dole	2. 4. 2012
22. Mierová kolónia	Tylova	3. 4. 2012
23. Nobelova	pri č. 42	3. 4. 2012
24. Tomášikova	pri č. 50 - Koloseum	3. 4. 2012

Aby stromy neohrozovali bezpečnosť

Spoločnosť Západoslovenská energetika, a.s., vyzýva všetkých vlastníkov, nájomcov alebo správcov nehnuteľností, na ktorých sa nachádzajú nadzemné i podzemné elektrické vedenia v jej správe, aby sa do 30. apríla 2012 postarali o odstránenie a okliesnenie stromov a porastov ohrozujúcich bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky vedení distribučnej sústavy.

V prípade, že tak v určenej lehote ne-

urobia, ZSE odstráni a okliesni porasty v zmysle oprávnenia vyplývajúceho zo zákona 656/2004 Z.z.

Využitie drevnej hmoty po orezaní, resp. jej likvidácia je plne v kompetencii vlastníka nehnuteľnosti. Ak je potrebné vypnúť elektrické vedenie z bezpečnostných dôvodov, treba o to požiadať minimálne 25 dní pred plánovanou realizáciou prác na ZSE príslušného špecialistu správy podľa obce. (jš)

Brechanie psov už neruší spánok

V polovici minulého roka dostal miestny úrad niekoľko sťažností od obyvateľov, ktoré poukazovali na to, že v areáli na Pluhovej ulici bola otvorená prevádzka hotela pre psov. Zvieratá sa podľa nich voľne pohybovali po dvore a predovšetkým ráno a večer silným brechotom vyrušovali okolie.

Pracovníci oddelenia životného prostredia a územného plánovania miestneho úradu a pracovníci stavebného úradu v rámci štátneho stavebného dohľadu vykonali na základe tohto podnetu kontrolu. Zistili, že majiteľ administratívnej budovy bez povolenia zmenil účel objektu z administratívnej činnosti na hotel pre psov.

Upozornili preto Regionálny úrad veterinárnej a potravinovej správy a poži-

dali ho o kontrolu registrácie a dodržiavania zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti. Súčasne vyzvali vlastníka budovy a prevádzkovateľa zariadenia, aby uviedli stav do poriadku a používali budovu v súlade s jej účelom.

„Po uvedenej výzve vlastník budovy oznámil, že s prevádzkovateľom uzavrel dohodu o skončení nájomného pomeru, a ten k 15. januáru 2012 prevádzku hotela pre psov ukončil,“ informovala nás vedúca oddelenia ŽP a ÚP Miriam Kamhiyehová. „Miestny úrad má záujem na riešení otázok súvisiacich s chovom psov na území mestskej časti, musia však byť dodržané predpisy a takáto prevádzka nesmie nevhodne zasahovať do práv ostatných obyvateľov.“

(jš)

Pomoc počas mrazov

Na pokyn starostu mestskej časti Rudolfa Kusého oslovila samospráva organizácie, ktoré pracujú s bezdomovcami. „Zabezpečili sme pre nich potraviny a deky. Verím, že ľuďom, ktorých osud vyhnal na ulicu, pomôžu prekonať najťažšie chvíle tejto zimy,“ povedal starosta.

Naša mestská časť dodala občianskemu združeniu Vagus, nízkoprahovému útulku pre bezdomovcov Depaul a Domovu sv. Jána z Boha spolu 40 kg cukru, 20 veľkých balení kávy, viac ako tisíc porcií čaju a ďalšie potraviny. V prípade potreby je pripravený pomôcť aj inak. „Z pomoci, ktorú sme prevzali od mestskej časti Nové Mesto, navaríme kávu pre viac než sedemsto ľudí,“ uviedol Sergej Kára zo združenia Vagus, ktoré počas

mrazov poskytuje bezdomovcom svoje služby aj po 22. h - až do 4. h. „Chceme požiadať občanov, aby nás v prípade, že na ulici stretnú človeka, ktorý potrebuje pomoc, kontaktovali na novej krízovej linke 0949 655 555. Tá bude fungovať celoročne,“ informoval Sergej Kára. V Bratislave je možné volať od 9. h do 17. h aj na telefónne číslo 0907 733 388, ktoré zriadilo občianske združenie Proti prúdu.

V nocľahárni Depaul na Ivánskej ceste kvôli mrazom mimoriadne posunuli otváracie hodiny už na 12. h. Bežne totiž otvárajú útulok až o 19. h. Kapacita zariadenia je 150 klientov, v prípade potreby sú však pripravení prichyliť aj 200 ľudí.

(red)

Zásobovanie Koliby sa zlepšilo

Predovšetkým starších obyvateľov Koliby, odkázaných na hromadnú dopravu, už dlhší čas trápila chýbajúca predajňa potravín - veď všetko potrebné si museli nosiť z mesta. Bývalé potravinový majiteľ zavrel a noví podnikatelia sa do tejto oblasti nehrnuli. Až koncom roka sa situácia zlepšila a Kolibčanov potešili hneď dve nové prevádzky - 15. novembra otvorila predajňu potravín obchodná sieť *Moja samoška* a 6. decembra ju doplnila remeselná pekárnička v blízkosti Hydrometeorologického ústavu.

„Otvorením prevádzky v bratislavskej časti Koliba sme chceli zaplniť priestor na trhu a uspokojiť potreby obyvateľov, na čo sa pred nami žiadna iná obchodná spoločnosť za predchádzajúce dva roky neodhodlala. Napriek možno nižšiemu zisku sme získali nových a dúfame, že aj verných zákazníkov,“ povedal nám JUDr. Peter Seidner, obchodný riaditeľ siete samoobslužných potravinárskych predajní.

Aj pekáraň AYSA verí, že svojich zákaz-

níkov presvedčí kvalitou. „Pečieme všetko čerstvé, priamo tu. Nielen chlebík, ale aj rôzne druhy pečiva, koláče a pagáčiky. Ľudia sa u nás zastavia cestou do práce po raňajky alebo desiatu,“ hovorí pekársky majster Dušan Martinov. „Nočná zmena nastúpi o deviatej večer a ráno je pečivo na pulte. Cez deň pečie-

me najmä rôzne špeciality ako štrúdle a francúzske rožky,“ dodáva predavačka pani Tománková. Aj nám chutila maková štrúdľa z tradičnej ručnej výroby. Verme, že nové obchody prekonajú ekonomický tlak trhu a Kolibčania nebudú viac musieť chodiť ďaleko za nákupmi.

Jana Škutková

Nedajte šancu podvodníkom

Polícia vyzýva starších ľudí k zvýšenej ostražitosťi. V januári podvodníci vylákali od starších ľudí na Vlárskej a Šancovej ulici finančnú hotovosť pod zámienkou, že potrebujú peniaze na operáciu. Smutný príbeh, ktorý vyrozprávajú cudzí ľudia, nemusí byť vždy pravdivý, podvodníci zneužívajú dôveru a súcit.

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Bratislave III upozorňuje na najčastejšie situácie, kedy sa seniori môžu stať obeť podvodníka:

1. Nieкто vás osloví, že jeho kamarát mal nehodu a potrebuje požičať peniaze na zaplatenie ošetrovania v nemocnici a ponúkne vám ako zálohu inú cennú vec.

Neverte mu, zdravotná pomoc sa poskytuje bezplatne každému.

2. Nieкто vám zavolá domov a predsta-

ví sa ako váš príbuzný - syn, dcéra, vnuk - a žiada vás o finančnú pomoc s tým, že pošle po peniaze kamaráta: Zavolajte ihneď vášmu príbuznému, za ktorého sa vydáva, nedávajte peniaze osobe, ktorú nepoznate.

3. Nieкто vás osloví, že je pracovníkom poisťovne alebo inej finančnej inštitúcie a ide vám vrátiť preplatok, predloží bankovku nominálnej hodnoty 500 eur s tým, či mu máte vydať. V takom prípade ihneď volajte POLÍCIU.

Kpt. Patrícia Sikelová

Viac informácií pre aktívnych seniorov

Poslaním občianskeho združenia Aktívna jeseň života je podporovať a propagovať aktívny život seniorov. Informácie o službách pre staršiu generáciu, aktuálne diskusné témy či ponuku možností rozvíjania spoločenských aktivít ponúka na svojej webstránke www.aktivny-senior.sk. Internetová prezentácia milo prekvapí množstvom praktických článkov o zdraví, bývaní či voľnom čase, ale aj možnosťou nadviazať priateľské kontakty. (jš)

Odovzdávate kuchynský olej?

Projekt *Aj kvapka oleja sa ráta*, o ktorom sme pred časom už písali, pokračuje. Tí, ktorí použitý rastlinný olej z kuchyne naďalej vylievajú do kanalizácie, zatažujú životné prostredie. Pritom nie je problém zliať ho z pánvice či fritézy do PET fľaše a pri najbliž-

šej ceste odovzdať na čerpacej stanici Slovnaftu (u nás pri Troch vežiach na Bajkalskej). Po odbornom spracovaní poslúži ako biozložka pri výrobe motorovej nafty. Vhodné sú všetky druhy rastlinných olejov okrem tých, ktoré obsahujú vodu a zvyšky jedál. (red)

Azbest je preč. Jubilovať budú pod novou strechou

Ešte pred niekoľkými mesiacmi reálne hrozilo, že škola na Odborárskej osláví svoje tohtoročné 120. jubileum zamknutá a opustená. Krízový scenár sa naštastie nenaplnil.

Starosta Rudolf Kusý a minister školstva Eugen Jurzyca vo štvrtok 9. februára slávnostným prestrihnutím symbolické stuhy uviedli do života novú strechu školy na Odborárskej ulici.

Bezpečnejšia aj zdravšia

Zatečené triedy, plesnivé steny, prehnuté drevené trámy – takto stará strecha roky strpčovala život žiakom aj učiteľom. „Bola v takom stave, že ak by sme nezískali peniaze na jej výmenu, museli by sme školu dočasne zatvoriť,“ zdôraznil starosta. Škola patrila k posledným, kto-

ré pokrývala strecha z azbestu. Ten je škodlivý nielen pre ľudí, ale aj pre životné prostredie.

Poklona od ministra

Vyššie 117 tisíc eur na jej obnovu získala mestská časť Nové Mesto od ministerstva školstva. „Som rád, že sme prispeli k tomu, aby táto škola mohla fungovať ďalej. Prajem vám čo najmenej takýchto problémov, aby ste sa mohli plne sústrediť na učenie,“ prihovril sa minister školstva Eugen Jurzyca učiteľom, žiakom a rodičom, a zároveň im vystrúhal poklonu: „Ďakujem žiakom a učiteľom, že vytvorili dušu školy, ktorá je úspešná.“

Na snímke zľava riaditeľka školy Ľubica Danešková, minister školstva Eugen Jurzyca, starosta Rudolf Kusý

Strechu zmodernizovali za krátky čas, veď s opravou začali len minulý rok v decembri. Riaditeľku Ľubicu Danekovú teší, že sa všetko podarilo práve v roku 120. výročia vzniku školy. „Je to pre ňu pekný dar,“ povedala.

Ján Borčín

Ako naučiť deti myslieť

Keď som navštívila seminár programu *Čítaním a písaním ku kritickému mysleniu* na základnej škole s materskou školou Riazanská, miestnosť, kde školenie prebiehalo, nebolo treba hľadať. Školskou chodbou sa šírila taký živý ruch, akoby tu trávili prestávku žiaci posledných ročníkov, a nie učitelia. Potom však všetko stíchlo a pedagógovia pozorne sledovali prezentovanie výsledkov pracovných skupín. Nový spôsob vyučovania, ktorým chce škola osloviť dnešné deti i rodičov, stavia na netradičných základoch. Podporuje hlbavé myslenie, hľadanie súvislostí, toleranciu k rôznym názorovým hľadiskám.

Začalo sa to snahou o demokratizáciu školstva

Niekdajší minister školstva Ján Pišút pri návšteve USA v roku 1991 položil svojim partnerom otázku „Ako učíte demokraciu?“ Odpoveď mu ponúkli pedagógovia z University of Northern Iowa Jeannie Steele, Ph.D. a Kurt Meredith, Ph.D. Navrhli projekt, ktorý odštartoval svoju činnosť na severnom Slovensku, preto profesijná or-

ganizácia dostala meno Združenie Orava. S finančnou podporou Nadácie pre medzinárodný rozvoj v štáte Iowa, Americkej informačnej agentúry a Nadácie otvorenej spoločnosti – Slovensko rozbehli vzdelávacie programy pre učiteľov základných a materských škôl. Presadzujú v školách postupy podporujúce princípy demokracie, tolerancie a spolupráce, usilujú sa nanovo definovať vzťahy medzi učiteľmi, žiakmi, rodičmi a riadiacimi pracovníkmi. Podporujú komunikáciu a spoluprácu medzi stupňami škôl aj medzi jednotlivými členmi školskej komunity a pripravujú mladých ľudí na život v demokratickej spoločnosti.

„Ak sa škola rozhodne zapojiť sa do projektu, musí sa vyškoliť minimálne 80 percent jej pedagogických pracovníkov, aby to celé malo zmysel,“ hovorí PhDr. Pavol Pánik, CSC., certifikovaný lektor programu. Podľa jeho slov dnešní učitelia dokážu motivovať žiakov neraz aj v provizórnych podmienkach. Učiteľ nemôže súťažiť v oblasti vedomostí s internetom, svoju bývalú exkluzívnu pozíciu dávno stratil, veď deti dokážu nájsť podstatne viac informácií o tom, čo ich zaujíma. Prednosťou učiteľa

je schopnosť narábať s informáciami, preto je cieľom programu poskytnúť pedagogom stratégie a metódy ako na to.

Riazanská rozhodla, že sa pridá

V každom kraji sa novým spôsobom vzdelávajú učitelia jednej základnej školy. Cieľom je vybudovať na Slovensku „školy, ktorým to myslí“, a tak vo výchove uplatňujú kritické a tvorivé myslenie. Od detí, ktoré dnes pripravujú na ich budúce povolania, sa totiž bude očakávať nielen vysoký individuálny výkon, ale predovšetkým schopnosť pracovať v tíme.

Učiť deti kritickému mysleniu a uplatňovať pritom demokratické prístupy nie je jednoduché, sám učiteľ musí najprv preniknúť do hĺbky tejto metodiky, a to môže trvať aj viac rokov. „Deti to pochopia veľmi rýchlo, chcú spolupracovať, lebo okamžite vycítia, že im to niečo dáva. V triednych kolektívoch si stanovujú vlastné pravidlá, diskutujú o tom, čo je správne, učia sa komunikovať, poskytovať si spätnú väzbu aj vcítiť sa do druhého,“ tvrdia učiteľky, ktoré sa rozhodli pracovať modernými metódami.

Jana Škutková

Ploché nohy, poškodené chrbtice

Od septembra až do decembra minulého roka sa na Základnej škole s materskou školou na Odborárskej 2 vyšetrovali chrbtice a nohy detí predškolského veku aj žiakov I. a II. stupňa – spolu 174 detí. Išlo o projekt Zdravie na školách, realizovaný firmou REVITALIS pod vedením Mgr. Lucie Mercekovej. Výsledky, ktoré realizačný tím predložil v januári, nie sú potešiteľné.

Potvrdilo sa napríklad, že dlhodobým nesprávnym sedením sa chrbtice detí poškodzujú a deformujú, niekedy i natrvalo. Zo spomenutého počtu detí sa skolióza zistila u 41 detí, u tridsiatich ďalších diagnostikovali skoliotické, teda chybné držanie tela. Dokonca aj u niektorých predškolákov. Ploché nohy, teda pokles priečnej alebo pozdĺžnej klenby nohy, má viac než 70 percent detí, najviac ich zistili u žiakov prvého stupňa. Zároveň sa potvrdilo, že s vyšším vekom sa zvyšuje aj počet detí s uvedenými problémami.

Heslom spomenutého projektu bolo *Naučme sa správne sedieť alebo škola chrbtice*. Ide teda o to, aby sa školopovinné deti, ale aj ich rodičia a zamestnanci školy naučili, ako sa o svoju chrbticu starať. Najviac sa heslo týka detí, ktoré si osvojujú nesprávne návyky – pri sedení i pri práci s počítačom – a v dospelosti ich potom čakajú problémy s chrbticou. Ak majú deti už v útlom veku problémy so správnym držaním tela, v puberte sa ho pravdepodobne nezbavia, naopak. Môže sa objaviť skolióza, ochabnuté chrbtové svalstvo, skrútené svalové sku-

piny, bolesti chrbtice... Aj preto lekári čoraz naliehavejšie dvíhajú varovný prst a upozorňujú na nedostatok pohybu detí, zdravé stravovanie a prevenciu vážnych pohybových porúch či deformít chrbtice.

Časy, keď učitelia pri vyučovaní napomínali nesprávne sediace žiakov, sa vraj už dávno minuli. Základom spomenutého projektu sú preto informácie o ergonomických možnostiach pracovného sektora či už doma alebo v školskej lavici. Deti – od prvého až po deviaty ročník – sa na modeloch bližšie oboznámili s anatómiou chrbtice, hodnotili sa navzájom, ako kto sedí, na čo dávať pozor pri sedení a ako si možno uvoľniť stuhnuté svaly aj počas vyučovania bez toho, že by vyrušovali.

Pre zamestnancov školy pripravili fyzioterapeuti firmy individuálne rekonštrukčné cvičenia na odstránenie ich vlastných deformít. Pri funkčnom tréningu si pedagógovia osvojili cvičenia, ktoré celkom nenápadne môžu využívať aj pri vyučovacom procese. Osobitné odporúčania dostali učitelia pohybových pred-

metov – telesnej výchovy, dielenských prác a pod.

Podľa záujmu poskytli odborníci rady i rodičom. Tí získali metodický materiál správneho ergonomického sedenia, doplnený informáciami o možnostiach a vhodnosti použitia pomôcok uľahčujúcich zdravé sedenie. Fyzioterapeuti totiž dobre vedia, že rodičia – po vlastných skúsenostiach s bolesťami chrbtice a v úsilí pomôcť svojim potomkom – neraz siahajú po nevhodných pomôckach. Deťom, zamestnancom školy i rodičom preto odborníci zo spomenutej firmy aktívne predviedli aj niektoré dostupné pomôcky a vysvetlili ich účinky.

Lubica Danešová

Rodí sa centrum pre mladé rodiny

„Od narodenia mojej dcéry vnímam niektoré veci úplne inak. Zrazu ma zaujímajú možnosti, kam sa môžem ísť prejsť s kočíkom. Cítim tiež potrebu niekde sa stretá-

vať a prebrať tie milé starosti a radosť s našimi malými ratoľkami. Chýbami materské a detské centrum spojené s menším ihriskom. Myslím, že to je niečo, čo by sme viaceré uvítali,“ hovorí Novomešťanka Katarína Augustinič,

poslankyňa miestneho zastupiteľstva a čerstvá mamička (na snímke).

Hlas, ktorý si pýta v našej mestskej časti komunitné centrum, vskutku nie je ojedinelý. Aj preto sa pranie mladých rodín premietlo do plánov novomestskej samosprávy. Dobrá správa pre deti a ich rodičov: ako prvé by malo vyrásť komunitné centrum na Ovrúcskej ulici. Projektová dokumentácia by podľa schváleného rozpočtu na tento rok mala stáť 20 000 eur, pričom sa počíta so spolufinancovaním z peňazí Európskej únie – tie by mali pokryť zhruba polovicu nákladov.

„Návrhy na vytvorenie takéhoto

centra prichádzajú z viacerých lokalít mestskej časti. Z Kramárov aj zo Slanica. Všetko je, samozrejme, otázkou peňazí. Skvalitňovanie priestorov, kde sa môžu stretávať mladé rodiny, patrí však k našim hlavným prioritám,“ povedal starosta Rudolf Kusý.

V komunitnom centre by deti a ich rodičia mali získať priestor a možnosti na športové, kultúrne, vzdelávacie a iné voľnočasové vyžitie. V prípade potreby tu nájdú aj pomoc odborníkov na sociálne a psychologické poradenstvo. Prípadná špecializácia centra sa vykryštalizuje v diskusii s občanmi Nového Mesta.

(red)

Dôchodcovia si svoje kluby formujú sami

V priebehu februára hodnotili členovia novomestských klubov dôchodcov svoju činnosť, zamýšľali sa nad programom na ďalšie obdobie a volili členov svojich samospráv.

Sériu výročných stretnutí odštartovali 9. februára v klube dôchodcov na Športovej. Účastníci vskutku mali čo hodnotiť, veď v minulom roku zorganizovali až 134 akcií. K tým najobľúbenejším patria zájazdy, divadelné predstavenia, koncerty a prednášky, ale vydarili sa aj spoločné návštevy výstavy kvetov, hradu a parlamentu či športové podujatia, kde sa seniori venovali primeraným pohybovým aktivitám. „Náš klub reprezentuje najmä krúžok čípkárov, ale máme tu aj miniuniverzitu s hodnotnými pred-

náškami, malé fitcentrum, organizujeme rehabilitačno-relaxačné cvičenia a masáže,“ pochválila svojich aktívnych členov pani vedúca Zvarová a dodala: „Veľkej obľube sa tešia aj kurzy počítačovej gramotnosti a naša knižnica, ktorej sa starostlivo venuje pani Bacigalová.“ V novom roku plánujú program rovnako bohatý a do svojich radov pozývajú aj ďalších záujemcov.

Výročné schôdze v ďalších kluboch dôchodcov prebiehali po našej uzávierke až do konca februára.

Jedine klub dôchodcov Zlatý dážď na Račianskej ulici je zatiaľ výnimkou, lebo termín výročnej schôdze nebol ešte stanovený. V polovici februára tu totiž prišlo k zmene vo funkcii vedúcej klubu. Novou vedúcou sa stala Mgr. Ľubomíra Kučerová a všetci členovia klubu očakávajú, že činnosť obľúbeného miesta seniorských stretnutí sa opäť rozprúdi.

Jana Škutková

Kde tvorivosť obohacuje

Každý človek dostane do vienka istú dávku tvorivosti, tú môže rozvíjať a prenášať do rôznych oblastí svojho života. Hodiny hudobnej či výtvarnej výchovy v škole sú iba základom, vzťah k umeniu a estetické cítenie prehĺbia najmä krúžky a záujmové aktivity. A nie sú určené len deťom. Aj mnohí dospelí hľadajú v pretechnizovanom svete možnosť uplatniť svoje kreatívne schopnosti.

Tvorivé dielne, ktoré organizuje Stredisko kultúry pre novomestských školákov, sa snažia spojiť výtvarnú činnosť s poučením o tradíciách a folklórnom zvykoslí. Počas fašiangového obdobia sa rozprávajú o ľudských charakteroch

predstavených typickými maskami, na jar sa deti dozvedia o topení slamenej Kiselice a o radosti z vitania prvých teplých dní.

Pod vedením akademickej sochárky Magdalény Burmekovej uplatňujú deti svoj vlastný pohľad. Pri príprave karnevalových masiek vyberali z množstva návrhov, u chlapcov zvíťazila škraboška čerta, dievčatá dali prednosť princeznej. „Na minulých dielnach sme zase robili vtáčikov a farebné brmbolce,“ prezradzajú Emka a Dávid zo školského klubu na Českej.

Pani Burmeková pracuje s mladými umelcami rada. „Deti rozvíjajú veci

osobitým spôsobom a niekedy sa ani nevieme rozlúčiť. S dospelými pracujem skôr individuálne, v menšej skupine sa venujeme rozličným technikám. Do budúcnosti pripravujem program, kde by sme jednotlivé druhy výtvarných techník rozčlenili a skupiny záujemcov by sa mohli špecializovať,“ prezradila výtvarníčka na záver.

Jana Škutková

Najmladším mráz neprekážal

Už jedenásť rokov starosta pravidelne pozýva najmladších obyvateľov na slávnostné stretnutie, aby ich v mene samosprávy privítal. „Dieťatko zmení v našom živote všetko a ja vám prajem, aby toto obdobie bolo šťastné a krásne,“ prihovoril sa Rudolf Kusý rodičom 58 detí, ktoré 9. februára naplnili Stredisko kultúry. Väčšina detičiek kultúrny program pokojne prespala, no Simonko Scherhauser si vynú-

til pestovanie. „Nechce sa mu spať, miluje pohyb v kočíku a je mu jedno, že je vonku tuhý mráz,“ povedala s úsmevom jeho mamička. Malá Tereza Arnoldová sledovala každý pohyb v sále a aj keď má len štyri mesiace, zdalo sa, že jej nič neunikne. Rodičia si odniesli drobné darčeky a 200 eur, ktorými naša mestská časť podporuje novorodencov pri štarte do života.

(jš)

Pavol Frešo: Verím, že vlaky v meste doprave pomôžu

rozhovor so županom Bratislavského kraja v polovici volebného obdobia

Ste v polovici volebného obdobia, ako by ste ho charakterizovali?

Sústredili sme sa najmä na finančnú stabilizáciu kraja. Z toho dôvodu sme zdefinovali strategické zámery a programové ciele v rámci priorit len v minulom roku. Každý rok budeme predkladať stav ich plnenia verejnosti a poslancom.

Ktoré oblasti sa najlepšie darí naplňať?

V rámci zlepšovania sociálnych podmienok učiteľov sme už v tomto roku zvýšili mzdy riaditeľom škôl v priemere o 14 percent podľa definovaných kritérií. V budúcom roku máme 300 tisíc eur na zvýšenie plátov priamo učiteľom. Zachránili sme projekt cyklomosta, a ten bude o pár mesiacov hotový, ak bude priaznivé počasie. Pohli sme aj s projektom železničného spojenia Paríž - Bratislava. V nemocnici v Malackách sme spoločne s nájomcom rekonštruovali operačné sály, nultý obchvat a rýchlostná cesta R7 sa dostali medzi vládne priority. Máme projekty na budovanie cyklotrás.

Železničný projekt TENT-17 sa dotýka Nového Mesta, čo od neho očakáva kraj?

Oceňujem rozhodnutie poslancov Nového Mesta z konca minulého roka, že odsúhlasili prenájom a predaj pozemkov na výstavbu stanice Bratislava - Filiálka.

Vlakom sa tak cestujúci dostanú priamo do centra mesta. Na toto spojenie bude nadväzovať aj integrovaná doprava v regióne, aby sa cestujúci prepravovali v rámci regiónu len na jeden lístok bez ohľadu na to, či pôjdu vlakom, autobusom alebo električkou.

Ak hovoríme o doprave, nemôžeme vynechať cyklodopravu, ktorá je čoraz aktuálnejšia. Čo sa pripravuje v tomto smere?

Je dobre, že mesto nedávno schválilo zámer budovať cyklotrasy. Osobne ma najviac potešili návrhy trás na spriechodenie Sihoti medzi Karlovou Vsou a Devínom, spojenie mostov Nového, Starého a Apollo a vytvorenie historického okruhu v Starom Meste. V samom Novom Meste je pilierom cykloturistiky Železná studienka. Spoločne sme tam nedávno podporili MTB zimný cyklomaratón. V kraji plánujeme nové cyklotrasy v celkovej dĺžke 300 km. Jedna z nich by mala viesť napríklad popri Istrocheme.

(ph), snímka BSK

Vlakom sa do Bratislavy bude cestovať pohodlnejšie

Úroveň cestovania v Bratislavskom kraji stúpne aj vďaka PUSH PULL (ťahá-nému - tlačénému) vlaku Janka, ktorý Železnice Slovenskej republiky predstavili na prezentačnej jazde z Kútov do Bratislavy vo februári. Bratislavčania sa tak rýchlejšie a pohodlnejšie dostanú na Záhorie a naopak. Projekt je realizovaný vďaka eurofondom a operačnému programu Doprava. „Potreba nasadiť kvalitné prímestské vlaky, ako je vlak Janka, je zrejmalá, pretože potenciál cestujúcich je v regióne západného Slovenska najvyšší,“ uviedol bratislavský župan Pavol Frešo.

V kraji už cestujúci využívajú kvalitné prímestské vlaky ako Helena, Marta či Zuzana. Elektrické poschodové súpra-

vy typu PUSH PULL sa skladajú z rušňa, dvoch vložených vozňov a z riadiaceho vozňa. Ich výhodou je, že v obratovej stanici nie je nutné s rušňom obiehať súpravu, lebo pri ceste opačným smerom sa súprava ovláda z riadiaceho vozňa. Ušetrí sa tak peniaze za výkony posunu v obratových staniciach. Cena jednej vlakovkej súpravy je 7,43 milióna eur. Cestnú dopravu odľahčí v Bratislavskej župe aj nové regionálne vlakové spojenie RegioJet - Talent, ktoré bude od 4. marca premávať na trase medzi Bratislavou, Dunajskou Stredou a Komárnom. V ranných a popoludňajších špičkách pôjdu vlaky medzi Dunajskou Stredou a Bratislavou každú polhodinu. Najrýchlejšie spoje v danom čase zvládnu túto trasu

podľa predsedu predstavenstva RegioJet Jiřího Schmidta za 38 minút. Zlepšiť by sa mala podľa neho aj previazanosť vlakov na ďalšie druhy dopravy.

Prevádzkovanie vlakov sa zatraktívni aj prostredníctvom individuálnej automobilovej dopravy - v železničných staniciach Kvetoslavov a Dunajská Streda sa vybudujú záchytné parkoviská. Predaj cestovných dokladov na vlaky RegioJet sa začne 20. februára 2012.

(ph), snímka Ivan Wlachovský

Železná studienka ožije – aká

Na stole je návrh revitalizácie rekreačno-športového komplexu

Zalesnená oblasť Železnej studienky poskytuje Bratislavčanom cenné rekreačné zázemie nie desaťročia, ale pomaly už storočia, ak berieme do úvahy najstaršie ciele turistov a výletníkov. Niekdajšiu kúpeľnú budovu pri železitom prameni, drevený presklený pavilón za ňou, vodné nádrže, ktoré boli súčasťou starých mlynov na Vydrici, i tieto mlyny, keďže niektoré sa neskôr uplatnili ako malé hotely a reštaurácie...

Šesťdesiate roky minulého storočia neboli pre Železnú studienku najšťastnejším obdobím. Ľudia jej prírodné prostredie naďalej navštevovali, prechádzky popri vodných nádržiach revitalizovaných na prahu dvadsiateho storočia mali svoje čaro v každom ročnom období. Dokonca sem chodili prvé bratislavské trolejbusy (1909 - 1915). No aký charakter by lokalita mala mať ako oddychová zóna hlavného mesta, to akoby radnici rozrastajúcej sa Bratislavy dlhé roky nebolo jasné. Novodobá reštaurácia Snežienka začala po čase pustiť, sedačková lanovka zo Železnej studienky na Kolibu prestala premávať... V roku 1970 bolo dokonca nevyhnutné spustnúť objekty asanovať.

Proti neskorším podnikateľským plánom na hotelovú výstavbu v prírodnom zátiší, ktoré sa vyrobili v nových ekonomických podmienkach deväťdesiatych rokov, sa re-

zolútne postavili ochrancovia prírody. Ale aj časť verejnosti si v tom čase už jasnejšie uvedomovala, čo by znamenala živelná výstavba, nevyhnutný sprievodný rozvoj dopravy, exhaláty, splašky a ďalšie dôsledky intenzívneho komerčného využívania prostredia. Pod striedavým tlakom expanzívnych i obranných úsilí sa postupne vykryštalizovala predstava rekreačnej zóny, ktorá by prostredie nedevasťovala, no napriek tomu by obyvateľom metropoly poskytovala možnosť uniknúť vo voľnom čase zo stresujúceho mestského prostredia do lona prírody a oddychnúť si pri aktivitách, ktoré Železná studienka môže ponúknuť, len jej v tom treba trochu pomôcť.

Aká je predstava o revitalizácii

Architekti začali pri spustnutí areálu niekdajšieho kúpaliska tiahnuceho sa popri potoku Vydrica. V jeho okolí postupne rozvíjali register ďalších možných aktivít, vychádzajúc z prírodného potenciálu lokality. Podľa súčasného návrhu by budúci areál komplexne mal využívať priestorové, morfológické a geologické danosti tejto oblasti, ale tak, aby s prírodou skôr splýval, než sa z nej vydeľoval a v konečnom dôsledku tak vytvoril harmonický celok.

Tvorba nového prostredia ráta s rôznorodými návštevníkmi - s mladými i staršími ľuďmi, s celými rodinami s deťmi i so športovcami. Rôznorodá musí byť preto i ponuka atraktivít. Rozmiestnené a formované sú tak, aby vtiahnutie človeka do tunajšej prírody neznamenal jeho poškodzovanie, ale rešpekt pred jej zákonitostami, a najmä obdiv jej hodnôt. To okrem iného znamená, že autori architektonického návrhu zohľadňovali pri tvorbe chránenú krajinnú oblasť Malé Karpaty, chránený potok Vydrica i miestnu pamiatkovú zónu. Už sama poloha kúpaliska predstavuje vhodný cieľ rekreačno-športovej trasy (Cesta mládeže), ktorú športovci a turisti využívajú celoročne. V letnej sezóne sa potom výber aktivít rozšíri tak, aby ponúkal celodenný program všetkým vrstvám návštevníkov.

Program príťažlivý zmenami prostredia

V budúcnosti sa každý návštevník Železnej studienky bude musieť najprv rozhodnúť, do ktorej zo štyroch hlavných funkčných zón sa vyberie.

Pri hlavnom vstupe do rekreačného areálu leží zóna **Vodný svet** - presnené územie s niekoľkými bazénmi, relaxačnými plochami a stravovacími prevádzkami. Využíva existujúci objekt i dva staršie bazény, ktoré budú kompletne rekonštruované. V objekte budú šatne, hygienické zariadenia, bufet a miestnosti správy. Celkom nový bude detský bazén so šmykačkou a brodiskom - plážou pre najmenších. Príbudne aj open-bar, pre mamičky batoliatok

bude?

prebaľovacie priestory s mikrovlnkou, detské preliezačky... So zreteľom na chránené prostredie sa v bazénoch použijú najprogressívnejšie ekologické technológie pre bazénové vody. No predovšetkým - prírodné kúpalisko, ktoré tu vznikne, by nemalo pôsobiť ako akvapark.

Športová zóna nepotrebuje bližšie vysvetlenia. Trávnaté plochy, ktoré predstavujú slnečnú časť zóny, sú určené na loptové hry, plážový volejbal a ďalšie športy - budú tu napríklad lezecké lanové steny alebo kinetické drevené atrakcie pri Vydrici. Časť na svahu, riešená v tieni, využije terén na adrenalínové športové aktivity.

Zóna zážitková sa takisto rozkladá vo svahovitom teréne popri potoku a susedí so všetkými ostatnými zónami. Vstupuje sa do nej po starom kamennom mostíku ponad Vydricu, spojenom s opornými múr-

mi. K tomuto premosteniu pribudne ďalšie v podobe lávky. V lesnom prostredí tejto zóny sa majú postaviť drevené posiedky na koloch, kruhové ohniská s posedením naokolo a drevené kolové chodníky.

Zónu Prales, husto zalesnenú a miestami i bažinatú, spájajú chodníky na koloch so Zážitkovou zónou, bezbariérová je zóna spojená i s Vodnou zónou. V jej tieni sa návštevníci „ochladia“ a pri prechádzke nad terénom si naplno vychutnajú atmosféru panenského prírodného prostredia bez zásahov človeka. Drevené chodníky na koloch s vyhladkovými plošinami budú doplnené náučnými informáciami o tunajšej faune a flóre.

Splynutie s prírodným prostredím takto uľahčuje nielen rozmiestnenie aktivít a ich objektov, ale aj výber uplatnených materiálov. Ku kameňu, vode a živej zeleni sa tu pridružil, prirodzene, i betón, no medzi stromami, kríkmi, záhonmi a v kombinácii s množstvom dreva použitého v jeho roz-

manitých podobách bude i betón zrejme pôsobiť dostatočne prirodzene.

Osobitne možno na koncepcii oceniť ponuku viacerých prostredí odlišného charakteru, ktorá návštevníka obdarí podobne ako čisto prírodné prostredie odlišnými dojmami a skúsenosťami trebárs v priebehu jediného dňa. Je pravda, takúto možnosť tu ponúklo samo prostredie, podstatné je však, že tvorivý tím si ju uvedomil a naplno ju využil.

Ako to vidí investor

Rekreačno-športový komplex Železná studienka je zatiaľ, ako sa vraví, len „na papieri“. Mnohé nádeje, ktoré Bratislavčania s jeho revitalizáciou spájajú, závisia, prirodzene, od kvality realizácie. Preto sme sa s niekoľkými otázkami obrátili na zástupcu investora Mareka Gažiho:

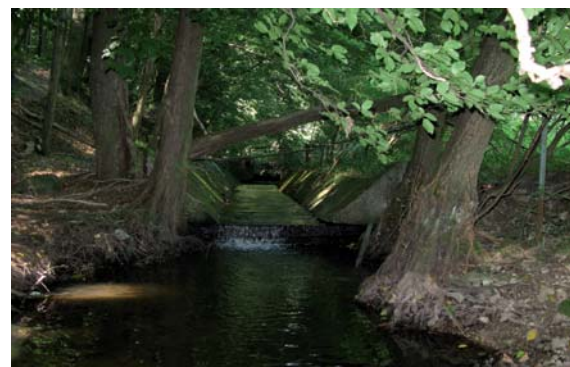
Zaujímá nás, aké sú možnosti financovania tohto rozsiahleho, veľkorysého projektu. Ide o to, či dokážete budovať komplex plynulo, aby nám v tejto oblasti nepribúdali ďalšie torzá. Ale aj kvôli ochrane prírody, lebo predlžovanie výstavby by ju iste značne zaťažovalo.

„Projekt pripravujeme tak, aby sa dal realizovať aj po etapách - prvá a samostatne funkčná bude obnova zóny bazénov a ich zázemia. Viac-menej sme však pripravení a schopní realizovať zámer ako celok. Celá stavebná akcia obnovy a technologickej výmeny by časovo nemala presiahnuť osem mesiacov. Z toho vyplýva, že najvýznamnejšou časťou investície budú technológie zabezpečujúce bezpečnú a šetrnú prevádzku. Budova a bazény už stoja, tie chceme revitalizovať v duchu dnešných požiadaviek na služby, hygienu a ochranu prírody. To, čo na papieri pôsobí ako prílišná zastavanosť, je scelenie objektov akousi „palubou“ (rozvinutie pôvodného štýlu nautického funkcionalizmu) a doplnenie o rampu, pod ktorou budú ukryté technické priestory, sklad, sauna a odpočívareň. Ostatné sú prvky malej architektúry - prístrešky zo soltis plachiet (za zlého počasia alebo mimo sezóny skladacie), preliezačky či fitness zariadenia.“

Ako sa bude riešiť doprava návštevníkov? Parkoviská sme na výkresoch nenašli. Ak tam chcete prilákať rodiny s deťmi, budú musieť niekde zaparkovať.

„Doprava spolu s ochranou vôd sú najťažšie úlohy v projekte. Vypúšťanie vôd do toku Vydrice dokážeme vyriešiť

investíciami do najmodernejších technológií, no dopravu zatiaľ nemáme úplne pod kontrolou, sčasti sme odkázaní na kroky a investície mesta. Prirodzene, že sme ochotní prispieť svojimi skúsenosťami k vyššej kapacite parkoviska v dolnej časti Cesty mládeže pod Červeným mostom (parkovací dom). No dopravu návštevníkov by prevažne mala zabezpečiť MHD, autobusová linka č.43, prípadne

podobný vláčik, na aký sú ľudia zvyknutí v dovolenkových destináciách. Rátame, že obnovené kúpalisko sa opäť stane cieľom celodenných výletov. A to najmä cyklistov prichádzajúcich z Kramárov, Patrónky, aj z Rače či Krasňan. Pre nich máme navrhnuté miesta na zavesenie a uzamknutie športového náradia.“

Podľa výkresov sa tu neráta s ubytovacími kapacitami, ktoré boli predmetom toľkých protestov. Môžete potvrdiť, že tu ani po čase nevyrastie hotel alebo iný typ ubytovacieho zariadenia?

„Nie, v projekte s nijakým ubytovaním nepočítame. Ateliér FIBINGER ARCHITECTS však navrhol niečo, čo zapadá do celkovej koncepcie areálu - akési domčeky na strome, presnejšie, posedy na koloch popri náučnom chodníku, ktoré majú byť miestami na hranie a pre dospelých spomienkou na detstvo.“

Keďže my sami ako firma (Arca Capital) sa významne angažujeme aj v projektoch na získavanie energie z obnoviteľných zdrojov (zo slnečnej energie, z biomasy či odpadov), ochrana prírody nám nie je cudzia. Aj preto chceme prispieť k obnove zdevastovanej atrakcie a pomôcť tak mestu v jeho úsilí prinavrátiť lokalite spoločenský význam, aký si už pamätajú len vyblednuté staré fotografie.“

Ak sa všetko vydarí podľa očakávaní, získa Bratislava - a osobitne naša mestská časť - oddychový komplex nového typu, ktorý obohatí tie doterajšie a kúpalisko, ktoré vhodne doplní súčasné mestské kúpaliská, štrkoviská a prímestské jazerá.

Z vojenskej histórie Nového Mesta ⁽²⁾

plk. v.v. Mgr. Ľudovít Jančo

Kutuzovove kasárne pretrvali

Patria k nemnohým našim vojenským areálom, ktoré žijú a vyvíjajú sa dodnes. Vybudovali ich roku 1882 na voľnom priestranstve na okraji mesta ako delostrelecké kasárne podľa projektu viedenského

učebný blok Vojenskej vysokej školy, dnes sídlo ministra obrany SR. Vybudovali aj nový kuchynský blok, kontrolnú technickú stanicu, dielne... A z niekdajšieho futbalového štadióna vznikli tenisové kurty.

Aj charakter osadenstva areálu sa v prie-

1968 sovietske vojská. Ďalších vyše dvadsať rokov pôsobila v tunajších objektoch Spoločenskovedná fakulta v rámci brnianskej Vojenskej technickej akadémie, neskôr Vysoká vojenská pedagogická škola. Od roku 1993 je tu Ministerstvo obrany SR.

Duklianska a iné kasárne

Okrem bývalej delostreleckej kasárne na južnej strane areálu sa spomína bývalá „vozatajská“, teda povoznícka kasáreň na severnej strane, postavená na konci Rakúsko-Uhorskej monarchie. Počas Slovenskej republiky to bola Hodžova kasáreň.

Budova, v ktorej boli stajne

Vo vojnovom roku 1942 tu vystavovali techniku a zbrane ukoristené Červenej armáde. Po vojne sa z tejto severnej časti areálu stala Duklianska kasáreň na Jarošovej ulici (predtým Predkasárňovej).

Na dvore delostreleckých kasární na Vajnorskej ulici okolo roku 1917

inžiniera Erwina Riegera. Názov Kutuzovove (takisto ako názov jednej z ohraničujúcich dnešných ulíc) sa datuje, prirodzene, až od skončenia druhej svetovej vojny (1945). Ďalej ich ohraničujú ulice Vajnorská, Jarošova a Kukučínova.

Rozľahlý areál s vodovodom a kanalizáciou už od začiatku predstavoval uzavretý, takmer sebestačný svet. Pôvodne obsahoval až 38 budov – administratívnu budovu, dôstojnícke byty a kancelárie, školu a jedáleň pre dôstojníkov, obytnú budovu pre poddôstojníkov, päť ubytovacích budov pre mužstvo, dvanásť koniarní (každá pre 48 koní, so skladmi krmív v podkrovní), dva sklady výstroja so štyrmi kôľňami, koniareň pre ťažko choré kone, štyri delostrelecké kôľne, dve vyhne, práčovňu, dielne, autogaráž a sklad benzínu, tri kryté jazdiarne a päť otvorených, dve cvičiská a dve zoraďovacie miesta – nástupiská.

Za 130 rokov, ktoré od ich vzniku uplynuli, sa obraz kasární, prirodzene, viackrát zmenil. Niektoré budovy zbúrali a nahradili novými, iné opakovane renovovali. Na Kukučínovej ulici napríklad vyrástla nová slobodáreň, budova Družba, neďaleko nej výšková ubytovňa Hviezda („Kukurica“), vo vnútri areálu „Biely dom“ – pôvodne

behu jeho histórie menil. Počas Slovenskej republiky (1939 – 1945) tu vznikla Vojenská akadémia pre dôstojníkov zbraní a služieb. Po oslobodení tu sídlil peší pluk, neskôr strelecký či motostrelecký, napokon tu dlhé roky pôsobilo Ženijné technické učilište, ktoré prišlo z Litoměříc. V roku 1969 pribudol navyše pontónový pluk z Komárna a pontónový prápor z Duklianskej kasárne, lebo kasárne v starej i novej pevnosti v Komárne obsadili na jeseň

Bývalá jazdiareň, dnes sklad

V roku 1955, keď sa do tejto kasárne presťahoval pontónový pluk, Jarošova ulica bola vyňatá z mestskej premávky. Prehradili ju a využili ako priestor na skládky stredných mostových súprav. Tie tak boli „poruke“ a dali sa ľahko a rýchlo naložiť na vozidlá – bojová pohotovosť znamenala dodržať limit 30 minút na opustenie posádky. Pontónový pluk zriadil v priestoroch kasárne cvičiská mostov a prepráv. Malo to svoj význam – tento pluk viackrát zasahoval pri povodniach a iných prírodných katastrofách, napríklad roku 1952

Biely dom – sídlo ministra obrany a GŠ

na rozvodnenom Váhu pri Komoči (okr. Nové Zámky), na Dunaji pri záplavách na južnom Slovensku v rokoch 1954 a 1965 alebo o rok neskôr na rozvodnenej Ondave. Vojaci spevňovali a obkladali hrádze,

Klub Ministerstva obrany SR

budovali oporné steny, stavali pontónové mosty, pomocné drevené mosty a s pomocou plavidiel zachraňovali ľudí. Inokedy zasa trhali ľady na Dunaji, aby sa nevytvorila ľadová bariéra.

Po likvidácii niekoľkých okrajových budov Duklianskej kasárne vybudovali na Jarošovej ulici známu Telekomunikačnú budovu (nedávno rekonštruovanú) – tá už vojsku nepatrila. Podobne sa vojenský areál trochu zmenšil na druhej strane – na rohu Vajnorskej a ulice Za kasárňou vznikol v šesťdesiatych rokoch Vojenský projektový ústav (neskôr ho predali). Všetko

ostatné patrí dnes Ministerstvu obrany SR.

Po okupácii roku 1968 sa tu vystriedalo niekoľko vojenských útvarov, v súčasnosti tu sídli Útvar Čestnej stráže prezidenta SR.

(Dokončenie nabudúce)

Z historických štúdií Ludovíta Janča a knihy Tibora Ortvoja Ulice a námestia Bratislavy (Marenčin PT 2007) spracovala Viera Vojtková

Snímky zo súčasnosti Jana Škutková s poďakovaním MO SR za spoluprácu

Bonusová energia

Pre verných zákazníkov ZSE Energia sme pripravili jedinečné zľavy u našich zmluvných partnerov.

Uvažujete o kúpe podlahového elektrického kúrenia, priamovýhrevných konvektorov, tepelného čerpadla, solárnych panelov alebo izolačných materiálov?

Potom **čerpajte zľavy až do výšky 30 %**.

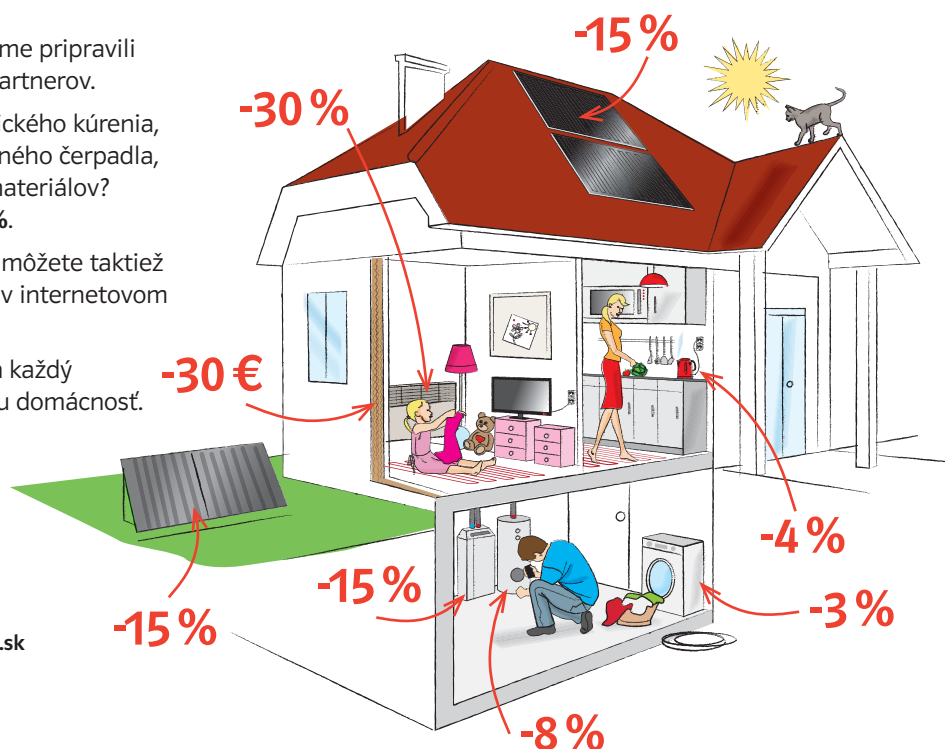
Ak radi nakupujete spotrebiče online, môžete taktiež využiť **zľavy do výšky 15 %** pri nákupe v internetovom obchodnom centre **HEJ.sk**.

S programom Bonusová energia získava každý zákazník ZSE Energia výhody pre svoju domácnosť.

Ako využiť výhody Bonusovej energie?

- Navštívte predajné miesta našich zmluvných partnerov
- Preukážte sa faktúrou/informáciou o stave zmluvného účtu za elektrinu nie staršou ako 3 mesiace
- Jednoducho čerpajte zľavy

Viac informácií nájdete na www.zse-energia.sk v sekcii domácnosti alebo volajte našu Zákaznícku linku 0850 111 555.

Jubilujúca Koliba má svojho pamätníka

Na Kolibe pozná nieže každú ulicu, ale doslova každý dom – o každom vám niečo dokáže povedať, dokonca aj o jeho obyvateľoch. Nečudo, býva tu od malička, a dnes má už osemdesiatštyri. No čo je hlavné, je to človek spoločenský, komunikatívny, so živým záujmom o ľudí a všetky ich problémy.

Ján Malý je synom českého legionára, jedného z tých, ktorí prichádzali do Bratislavy na vládne pozvanie po roku 1920, teda po vzniku Československej republiky na troskách rozpadnutej monarchie, a z riedko osídlenej Koliby si postupne urobili čosi ako českú kolóniu. Čoskoro predstavovali asi 80 percent jej obyvateľov

Budova Sokolovne

(zvyšok tvorili Nemci, Maďari a Slováci žijúci na zalesnenej periférii územia). Staré fotografie ukazujú, že Česi si so sebou priniesli sokolské tradície, lásku k ochotníckemu divadlu, muzike i turistike... V mnohonárodnostnej Bratislave významne posilnili český živel a pomáhali budovať základy nových poriadkov v spoločnom štáte.

V roku 2012 bude Koliba oslavovať 90. výročie svojho založenia. A tak sme pána Malého poprosili, aby sa s pomocou svojich poznámok a dokumentov vrátil k jej počiatkom.

Na začiatku bol spolok

„Tak to sa musím vrátiť predovšetkým k založeniu spolku,“ rozhovoril sa po chvíli premýšľania. „Asi 39 prisťahovaných občanov sa 19. mája 1922 zišlo na plani-
ne pri dome hájnika kolibských záhrad. Jednomyseľne sa tu dohodli založiť si spo-

lok, ktorý by udržiaval priateľské vzťahy navonok a dvíhal by kultúrnu úroveň obyvateľov Koliby. Osvetovú besedu na tomto mieste dokončili asi v roku 1925 a pomenovali ju Rychta. No už predtým vymysleli spolku program, stanovy, zvolili zbor samosprávy, richtára (prvým bol pán Karel Bludovský), štyroch radných, obecných starších – všetko podľa českých zvyklostí. Vzájomne sa oslovovali sused a suseda.“

V tej osvetovej besede sa hrávalo neskôr aj divadlo?

„Áno, bola v nej sála s javiskom celkom dobre vybaveným javiskovou technikou. Do sály sa vošlo asi dvesto ľudí, a vybavená bola aj ako telocvičňa, aby Sokoli mali kde cvičiť. Sokolovňa sa stavala svojpomocne až neskôr, keď Čs. obec sokolská v roku 1931 získala na ňu pozemok. Divadelno-osvetové, teda čisto kultúrne spoločenstvo bolo zaregistrované ako „Vínohradnícka obec“. Veríte, že niektoré naše predstavenia dosiahli až sto repríz?! V repertoári boli aj spevohry, lebo sme mali kapelu aj spevokol.“

Spomienky pána Malého úplne rozžiari-

li. Rozkladá po stole fotografie z dávnych predstavení. Aj on hrával divadlo. Do martinského archívu Matice slovenskej, kde je aj oddelenie českej kultúry po prvej svetovej vojne, odovzdal pred časom svoju zbierku divadelných plagátov z tých čias.

Generáciu jeho rovesníkov dodnes mrzí, že skôr než sa spamätali, osvetovú besedu, postavenú kedysi rukami ich otcov, miestny úrad hneď po roku 1990 predal... Aj o sokolovňu vraj tak prišli.

Domov pribúdalo (a pribúda)

So súvislou zástavbou obydli pre príliv nových obyvateľov je spojené meno Ing. Friča. Ten pôvodne pracoval v Legiobanke, ktorá na Kolibe skúpila pozemky. Šikovný Ing. Frič založil stavebnú firmu a začal stavať – z veľkej časti z miestnych materiálov. V lokalite Na Skalke bol kedysi lom, kameň sa drvil, miešal so škvárou a z takýchto tvárnic sa stavalo.

Cestu na Kolibu – dnes Hlavnú ulicu – vybudovali až v roku 1934. Aj vybavenie novej štvrte vznikalo len postupne. Ako obchod slúžila spočiatku len kantína, po-

Sokolské divadlo v tridsiatych rokoch 20. storočia

zostatok po vojenskej kantíne z čias prvej svetovej vojny. V novom obchodíku Na Skalke pracoval otec pána Malého, obchodník, i starší brat. V roku 1926 si rodina Malých postavila vlastný obchod, o kus ďalej vznikla mliekareň a predajňa družstva Budúcnosť. Zelovoc a mäsiar pribudli až po druhej svetovej vojne.

Kolibské deti dlho chodili do školy na Karpatskú ulicu. V zime na sánkach, niekedy na vozoch obchodníkov, často pešo.

„Ja som už našťastie chodil do školy na Jeséniovej,“ spomína pán Malý. „Tú stava-

Obchod, v ktorom sa dodnes predáva, postavil otec p. Malého.

li v rokoch 1931-32, na jar tiež už oslávi jubileum. Učili tam viacerí Česi, ale vyučovalo sa po slovensky. Spomínam si, že za svetovej krízy v roku 1933 sa matky kolibských žiakov striedali vo varení polievok, ktorými školník denne krmil

deti nezamestnaných z Kamenných sadov, Železnej hute a ďalších okrajových lokalít Koliby. Neskôr som navštevoval gymnázium a obchodnú akadémiu na Palisádach.“

A kde ste potom pracovali?

„Keď som sa oženil, svokor ma presvedčil, aby som sa aj ja dal k béusákovi, teda k pracovníkovi mestskej dopravy. Po vojne sa tam dalo zarobiť – s prídavkami a službami navyše, no chodiť ráno na piatu pešo cez Kramáre do depa na Hroboňovej tiež dalo riadne zabráť. Vtedy už chodili aj trolejbusy, prvé sa objavili ešte v rokoch 1942 či 1943.“

Neskôr som pracoval v Dopravoprojekte, najprv na geologickom výskume, neskôr ako zásobovač. Bol to dobrý ústav.“

Na staré kolená sa pán Malý na chvíľu ešte vrátil k povolaniu rodičov obchodníkov. Po revolúcii starý obchod Malých po 37 rokoch s bratom opravili, trocha prestavali, investovali doň – no dlho nepredávali. Po roku brat umrel, a tak pán Malý po čase obchod zasa predal. Aj preto, že mu v sedemdesiatke pribudli francúzske barly...

„Dnes je tam Samoška, predajňa tej maloobchodnej siete. A vedľa remeselná pekáreň s trocha drahšími, ale kvalitnými výrobkami. Hlavne, že zasa je kde nakupovať, pred dvoma rokmi veru nebolo kde. A všetko nosiť z mesta... Viete, Koliba nikdy nebola bohatá. Je pravda, teraz sú tu i veľké domy i majetní ľudia, no tí len bývajú na Kolibe, nie sú to praví Kolibáci.“

Kedysi sa tu dalo športovať!

Nadšene rozpráva pán Malý o niekdajších podmienkach mladých Kolibčanov

Autobus na Kolibu

na športovanie. S dnešnými pomermi sa to vraj nedá ani porovnať, najmä v zime.

„Ľudia chodievali na výlety do lesov, patrilo to k životu. Pod Kamzíkom býval skokanský mostík. Na severnej strane Železnej studienky, kde najdlhšie býval sneh, bola zjazdovka a vlek. Na Kráľovej lúke spravili dobrovoľníci dokonca osvetlenie – tam to v zime priam žilo! Až neskôršia bobová dráha to pribrzdila. Aj na Amrovej lúke pod Slamenou búdou, niekdajším zájazdovým hostincom, sa lyžovalo – v šope si tam lyžiari nechávali lyže. Alebo ohromné sánkarske dráhy sme tu mali – jedna viedla z Rosslerovho vrchu nad Kolibou až po konečnú trolejbusov, ďalšia z Kamzíka na Železnú studienku. Pravda, vtedy sa cesty nesolili. A snehu bolo dosť.“

Alebo v lete – povedzme, Na Skalke sa hrával volejbal. Z ihriska bol krásny výhľad do okolia. Dnes tam stoja kontajnery – a ľudia sú neporiadni, veď to poznáte... Namiesto športu máme smetisko! Ale s pekným výhľadom.“ Viera Vojtková

Posledný smeč Bohumila Goliana

Vo veku 80 rokov zomrel 11. januára 2012 najúspešnejší slovenský volejbalista Bohumil Golian, ktorý reprezentoval Československo v rokoch 1955 až 1968. Počas svojej športovej kariéry sa dvakrát stal majstrom sveta (1956, 1966), so svojím tímom získal striebro na olympijských hrách v Tokiu a bronz v Mexiku. Vo svojej zbierke mal dve strieborné medaily z majstrovstiev sveta a jednu z majstrovstiev Európy. Volejbalovému športu sa venoval nielen počas aktívnej hráckej kariéry, neskôr pôsobil ako tré-

ner a vysokoškolský pedagóg. Slovenská volejbalová federácia ho vyhlásila za najlepšieho hráča 20. storočia.

Za mimoriadne zásluhy o rozvoj športu Slovenskej republiky mu prezident SR Ivan Gašparovič udelil Rad Ľudovíta Štúra I. triedy, ktorý už za neho prevzala manželka Marta.

Bohumil Golian bol dlhoročným novomestským obyvateľom, v rokoch 1998-2010 pracoval v poradnom zbore seniorov mestskej časti, kde odovzdával cenné skúsenosti mladším.

So smútkom na neho spomínajú nielen bývalí kolegovia, ale aj priateľ z rodnej Moštenice, herec Juraj Sarvaš: „Bohuš miloval šport, miloval svoj volejbal, no mal rád i umenie a v ňom predovšetkým divadlo. My herci sme chodili na volejbalovú Sláviu kvôli Golianovi. A ten vzťah k umeniu a priateľstvo mu ostali až do náhleho odchodu. Neraz som ho vítal v Poetickom štúdiu na Kramároch, kde sa sústredene oddával počúvaniu veršov básnika, ľudovej piesni či opernej árii.“ (jš)

Svet sa sťahuje do Nového Mesta

Vidieť v priebehu jedného dňa na vlastné oči Eiffelovu vežu, Sochu slobody, šikmú vežu z Pisy alebo Big Ben? Už onedlho sa to všetko bude dať stihnúť. A dokonca nebude musieť ani nikam cestovať.

Ako je to možné? Všetky spomínané svetové dominanty nájdete na jednom mieste – a to priamo v bratislavskom Novom Meste. Reč je o ich zmenšených kópiách, ktoré vytvoril umelecký kováč Vladimír Eperješi. Prvé z jeho diel, ktoré daroval našej mestskej časti, môžete obdivovať už teraz v areáli Kuchajdy – neďaleko amfiteátra sa týči známa Eiffelovka.

Eiffelovku staval poldruha roka

Celý nápad skrsol Vladimírovi Eperješimu v hlave ešte v roku 2006. „Vtedy som vyrobil a nainštaloval Eiffelovu vežu. Trvalo mi to jeden aj pol roka. Vôbec som si neuvedomoval, čo to spraví s okolím a aká bude reakcia

verejnosti. Spočiatku to nemalo mať pokračovanie v podobe ďalších diel, neu-

važoval som o takomto svete miniatúr – ale doslova sa to pýtalo samo,“ spomína pre Hlas Nového Mesta kováč z Nového Ruskova, obce na východe Slovenska.

Po parížskej dominante sa v ďalších rokoch v jeho dielni zrodila miniatúra šikmej veže v Pise. Nasledovala veľká výzva – Socha slobody v New Yorku. „Tú som si vybral práve kvôli obľáznosti. Je to tepaná socha v mierke 1:50, vyrobená z medeného plechu, minul som ho 500 kilogramov. Metódu som zachoval, tak ako robili starí Francúzi.“ A svoju zbierku dopíňal ďalej: socha zemegule, holandský veterný mlyn, londýnsky Big Ben. Šestica atrakcií nájde nový domov v bratislavskom Novom Meste – kde konkrétne, nechá si samospráva poradiť od Novomešťanov. „Prestahovať“ budú môcť aj Eiffelovku, ktorá je na Kuchajde vystavená len dočasne.

Ďalší bude Kamzík

Umelecký kováč Vladimír Eperješi medzitým „kuje“ ďalšie plány. „V prvej fáze by som chcel vyrobiť 33 naj-

známejších svetových stavieb, neskôr by ich malo byť sto. Všetko, samozrejme, závisí aj od priestoru a sponzorov.“

Po ktorej dominante Slovenska siahne ako po prvej, v tom má jasno už teraz – bude to televízna veža Kamzík na novomestskej Kolibe. „Nakreslil a zostavil som si vý-

kresovú dokumentáciu, mám už aj narezaný materiál. Bude vysoká cez štyri metre.“

Ján Borčín
Snímky
archív
Vladimíra
Eperješiho

Poradte samospráve Nového Mesta, na ktorých miestach v mestskej časti by spomínané atrakcie mali byť umiestnené. Vaše tipy budeme očakávať na e-mailovej adrese: tlac@banm.sk, na telefóne: 02/49 253 424, -136, alebo ich pošlite v liste na adresu: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto, Útvar komunikácie, kultúry, športu, mládeže a voľného času, Junácka 1, 832 91 Bratislava. Sledujte aj internetovú stránku www.banm.sk – už onedlho sa na nej dozviete viac o spôsobe hlasovania.

Nová expozitúra
Všeobecnej zdravotnej poisťovne
Bratislava OC Galéria Lamač

Stránkové hodiny
od pondelka do nedele
od 09.00 hod. - 21.00 hod.

Pokladničné hodiny od pondelka do piatku
od 09:00 – do 17:00 hod.

call centrum 0850 003 003
www.vszp.sk

VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA
VŽDY PRI VÁS

V Novom Meste tancujeme bez bariér

V Dome športu sa 3. marca 2012 uskutoční semifinálové kolo detskej tanečnej súťaže Pohyb bez bariér, ktoré podporila aj naša mestská časť. Od deviatej ráno sa súťažiaci predstavia v rozličných tanečných kategóriách, napríklad mažoretky, show dance, streetdance či orientálne tance. „Hlavným poslaním súťaže je nadchnúť deti pre šport a pohyb, podporiť v nich správnu dávku súťaživosti. Chceme vytvoriť športové podujatie, ktoré prinesie zážitky všetkým zúčastneným a spestrí život detí z detských domovov,“ povedala organizátorka podujatia Alica Hammerová z občianskeho združenia Pohyb bez bariér. Na deti a ich trénerov čaká kopec zábavy, nové

kamarátsva, ale aj kopec darčiekov, ktoré si môžu vytancovať pripravenými choreografiami. (mt)

Podporili sme športovanie žiakov

Zdravý pohyb novomestských školákov pravidelne podporuje starosta Rudolf Kusý finančným príspevkom pre žiakov, ktorí sa zúčastnia športových výcvikov. Počas tohtoročnej zimy sa aj vďaka finančnému príspevku vo výške 1713 eur učili základom lyžovania deti zo škôl na uliciach Za kasárňou, Cádrovej a Českej. V minulom roku venovala mestská časť na športové aktivity žiakov 12 230 eur. Rozdelilo si ich 534 detí, účastníkov lyžiarskych, korčuľarských a plaveckých kurzov. (jš)

Horúce tance rozpálili mrazivý večer

Scéna navodzujúca exotický Orient, kostýmy posietené flitrami, pavučinkové závoje, a najmä neuveriteľne ohybné telá tanečnic i tanečníkov pripravili nádherný zážitok účastníkom 11. ročníka podujatia Sen noci orientálnej v Stredisku kultúry na Vajnorskej.

„Už pred rokom 1999 sme zorganizovali prvé semináre brušného tanca. Vo svete bol tento druh pohybu veľmi obľúbený, u nás skôr rarita. Neskôr sme vychovali vlastné lektorky,“ uvádza nás do zákulisia prípravy spoločenského podujatia manažérka strediska kultúry Ľubica Haliaková, a pokračuje: „Je to cvičenie, ktoré má na ženské zdravie blahodarné účinky, a samozrejme, je v ňom aj obrovská dávka emócií, ženskej krásy a radosti zo života.“

Sen noci orientálnej je každoročne koncipovaný ako zážitkový večer. Vystupujú na ňom špičkoví slovenskí i zahraniční tanečníci, ktorí sa môžu pochváliť úspechmi a cenami z medzinárodných súťaží. Programom tentoraz sprevádzala naslovozatá odborníčka Marta Augustínová, zakladateľka tanečného štúdia MAFRA. Oboznámila hostí s históriou počas obdobia Golden Era, keď sa vplyv Orientu presadzoval v móde i umení najmä v Amerike a Anglicku, ale aj opačne, Káhira sa inšpirovala západným svetom.

Dnes sa brušné tance tešia veľkej obľube u žien

všetkých vekových kategórií. „V spolupráci s klubom dôchodcov na Športovej ulici chystáme kurz pre ženy v seniorskom veku už v najbližšom čase. Môžeme ho zorganizovať vďaka charitatívnej činnosti Marty Augustínovej v prospech žien, ktoré majú zdravotné problémy. Chceme ním povzbudiť aktivitu seniorov, prispieť k radosti zo života a v neposlednom rade pozitívne vplyvať na ich zdravie,“ pripomenula na záver organizátorka netradičných aktivít.

Jana Škutková

Galavečer úcty k ženám

Martin Jakubec, Dušan Grúň, Ján Berky Mrenica mladší, ľudová rozprávačka Aňa Klímová a mnohí ďalší obľúbení umelci potešia novomestské dámy pri príležitosti ich sviatku. Slávnostné podujatie k Medzinárodnému dňu žien sa uskutoční 6. marca o 17. h v spoločenskom a kongresovom centre Istropolis. Srdečne pozývame všetkých Novomešťanov zabaviť sa pri pestrom programe speváckych i tanečných vystúpení a humorného slova. Vstup je bezplatný, miesta si však treba rezervovať vopred na telefónnom čísle 49 253 424. (jš)

STREDISKO KULTÚRY BNM
VAJNORSKÁ 21

ZELENÁČI

koncert
známej českej skupiny

29.3.2012 19.00

INZERCIA:

EKO-podnik VPS, Halašova 20, Bratislava predáva vyradené nepojazdné autá: Reform Mulí 560 /r. 1996/ a Škoda 1203 /r. 1996/. Ponuka platí do 15. 3. 2012. Bližšie informácie na č. t. 4425 9308.

Inštalatér – lacno a rýchlo.
Kontakt: 0904 572 977

Tepujem koberce, sedačky, posteľe.
0903 195 861

Doopatrujem seniorku. Bývanie. VŠ vzdelanie.
3,5 €/hod., 0911 717 770

Vymením obec. garsónku na Bojníckej za 1-izb. byt, 1.p., 0911 717 770

International Tennis School.
Join us. 0903 899 777

Pozývame

**STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA -
NOVÉ MESTO, VAJNORSKÁ 21,**
tel. 44 37 37 71, 44 37 26 20,
www.skvajnorska.sk, e-mail: info@skvajnorska.sk,

PODUJATIA PRE DETI:

28. 3. 2012, streda 14. h
**Vítanie jari – prinášanie letečka a vynášanie
Kiselice**, na Kuchajde s deťmi zo ŠK pri ZŠ s MŠ

28. 3. 2012, streda 8.30, 9.45, 11. h
O neposlušnej Sindy, detský muzikál

KLUBOVÉ STRETNUTIA:

1. 3. 2012, štvrtok 16. h
Klub Patchwork

5., 12., 19., 26. 3. 2012, pondelok 18. h
Sahadža joga – pokročilí, ako sa zbaviť stresu,
napätia, vstup voľný

6., 13., 20., 27. 3. 2012, utorok 18. h
Sahadža joga – začiatčníci, klubové stretnutie pre
stálych aj nových záujemcov, vstup voľný

7. 3. 2012, streda 17. 30 h
Klub Cesta za poznáním

14. 3. 2012, streda 18. h
Túlavé topánky - India, cestovateľský klub

15. 3. 2012, štvrtok 16. h
Klub priateľov opery, pravidelné stretnutie

20. 3. 2012, utorok 17. h
Bratislavský včelársky spolok,
pravidelné stretnutie členov a záujemcov

24. 3. 2012, sobota 10. h
Na všetko je liek

30. 3. 2012, piatok 14. h
Informačné centrum zdravia

HUDOBNÉ – TANEČNÉ PROGRAMY:

3. 3. 2012, sobota 17. h
„Ženský“ čaj o piatej s HS Kartago,
tanečný večer venovaný ženám a ich partnerom

17. 3. 2012, sobota 17. h
Čaj o piatej s HS Merytan, tanečné podujatie
pri hudbe 60.-90. rokov so žrebovaním vstupeniek

24. 3. 2012, sobota 17. h
Jozefský čaj o piatej s HS Skan,
tanečná zábava venovaná Jozefom aj tým ostatným

29. 3. 2012, štvrtok 19. h
ZELENÁČI, koncert country skupiny v rámci 11. roč-
níka Folk country sála alebo koncerty na vaše želanie

31. 3. 2012, sobota 17. h
Čaj o piatej s HS Fortuna,
tanečné podujatie pri hudbe 60.-90. rokov

VÝMENNÉ STRETNUTIA ZBERATEĽOV (VSZ):

3. 3. 2012, sobota 8. h – 13. h
**Medzinárodné výmenné stretnutie zberateľov
mincí, medailí, odznakov, bankoviek, telefónnych
kariet, pohľadníc, kníh, gramoplatní, plagátov,
filatelie...**

24. 3. 2012, sobota 8. h – 12. h
**Výmenné stretnutie zberateľov elektro, domácich,
foto a rybárskych potrieb a železničných modelov**

VÝSTAVY:

6. – 13. 3. 2012
EURÓPA V ŠKOLE,
výstava najlepších výtvarných prác zo súťaže žiakov

20. – 31. 3. 2012
FAREBNÝ SVET, Jaroslava Selešová, výstava obrazov

Návštevný čas výstav: pondelok – piatok 14.-18. h,
v sobotu v rámci podujatí
Predpredaj vstupeniek: pondelok – streda 16.-19. h
a 1 hodinu pred podujatím v SK BNM Vajnorská 21
Zmena programu vyhradená

VÝTVARNÉ KURZY:

- Keramika pre dospelých:
pondelok od 17. h do 20. h 1x týždenne,
utorok od 17. h do 20. h 1x týždenne
- Keramika pre deti: streda od 17. h do 19. h
1x týždenne
- Výtvarné techniky: utorok 17. h – 20. h 1x týždenne,
malba, kresba, grafika a iné kombinované techniky
pre začiatčníkov aj pokročilých
- Výtvarná škola D. Zacharovej:
štvrtok 15.30 – 17.45 h, piatok 14.30 – 16.45 h,
1x týždenne pre malých aj veľkých a príprava na školy
umeleckého zamerania, **január – jún 2012**

PRAKTICKÉ:

- Šijeme s Burdou, škola strihov a šitia, návrhárstvo,
nové módné trendy
utorok 17. h – 20. h 1x týždenne
streda 17. h – 20. h 1x týždenne
štvrtok 17. h – 20. h 1x týždenne
- Kurz tvorivého písania
- Kurz pletenia z papiera od 22. 3. 2012
- Kurz fotografovania
- Zážitkové semináre - Moderovanie a komunikácia,
Rozvoj osobnosti, Verejné vystupovanie

POHYBOVÉ:

- Joga, utorok 17.15 h, 1x týždenne

HUDOBNÉ:

- klavír, hudobná teória, utorok, streda, štvrtok
14. h – 20. h

JAZYKOVÉ KURZY:

- angličtina, nemčina, taliančina pre dospelých,
klasický a polointenzívny kurz, 50 hodín
- angličtina pre deti v MŠ

**DOM KULTÚRY KRAMÁRE,
STROMOVÁ 18,**
tel. 54 77 11 48
www.skvajnorska.sk, e-mail: dkkramare@chello.sk

PODUJATIA PRE DETI:

3. 3. 2012, sobota 16. h
Stretnutie s ELOU a HOPOM,
zábavné popoludnie plné hier a pesničiek Divadla PIKI

24. 3. 2012, sobota 16. h
Snehulienka a štyria trpaslíci, rozprávkové
popoludnie s herečkou Annou Okapcovou

KLUBOVÉ PODUJATIA:

7., 21. 3. 2012, streda 16. 30 h
Klub Venuša, stretnutie Ligy proti rakovine

HUDOBNÉ-TANEČNÉ PROGRAMY:

31. 3. 2012, sobota 15. h
ZUMBA WORKSHOP s Magdalénkou a Ad'kou,
príďte sa zabaviť a zatancovať si v štýle latino tancov
ako merenge, salsa, cumbia, reggeton a ďalších

**Predaj vstupeniek: pondelok, utorok, streda
od 16. h do 19. h**
Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia predstavenia.
Zmena programu vyhradená. Vstupenky nerezervu-
jeme.

KURZY, KRÚŽKY:

Výtvarná výchova:

- Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov
1x mesačne (sobota + nedeľa) 17. - 18. 3. 2012 od
9. h do 14. h

- VYT FIT - výtvarné relaxcentrum - info v DK

POHYBOVÉ KURZY, KRÚŽKY:

- Škola pred škôlkou
pohybové cvičenie pre deti od 15 mesiacov
do 3 rokov s mamičkami
na MD, s hudobným sprievodom -
utorok 10. h – 11.30 h

**- Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou
s prvkami jogy:**
začiatčníci - štvrtok od 18.15 h, **pokročilí** -
utorok od 18.15 h

- Pilatesove cvičenia:
pondelok 17. h – 18. h **I. skupina**,
18.15 h – 19.15 h **II. skupina**,
štvrtok 18.45 h – 19.45 h **III. skupina**

- ZUMBA v tanečnom štýle latino tancov
(merenge, salsa, cumbia, reggeton):
utorok 17. h – 18. h

HUDOBNÉ KURZY:

**- Hra na klavír, spev, hudobná teória pre deti,
dospelých, seniorov**

INÉ:

- Štúdio Alexander
- Angličtina pre deti

Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21

**Túlavé
topánky**
pre milovníkov
spoznávania kultúry
krás a zaujímavostí
iných krajín

**Peter Rác
India
ľudia a obrazy**

14.3.2012 o 18.00 hod.
V SK BNM, Vajnorská 21 /vchod z boku z Českej ul./ Vstupné 2,- €